

**PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOŁY
PODSTAWOWEJ IM. M. DĄBROWSKIEJ W
STARYM PILCZYNIE – KLASY I - III**

Spis treści

PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI.....	3
WSTĘP	5
WYNIKI DIAGNOZY ŚRODOWISKA SZKOLNEGO	8
CEL OGÓLNY	9
KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	9
CZYNNIKI CHRONIĄCE PRZED ZAGROŻENIAMI.	10
EWALUACJA PROGRAMU	15

PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz.483, art. 72).
2. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. Nr 120 poz. 526, art. 3, 19 i 33).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012 poz. 977)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624)
6. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994 nr 111 poz. 535).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 230).
8. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2003 nr 26 poz. 226).
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485).

11. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55).
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 228).

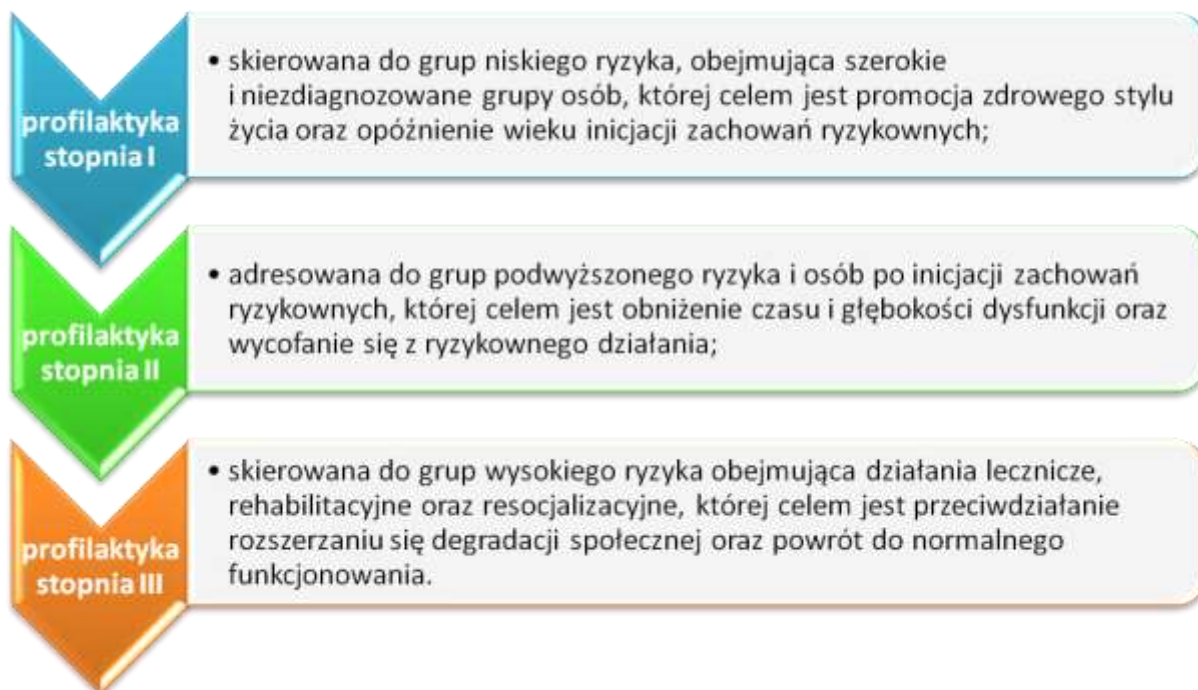
WSTĘP

W szkołach obok Programu Wychowawczego bardzo ważnym dokumentem jest Program Profilaktyki. We współczesnym świecie jest bardzo wiele zagrożeń, dlatego też bardzo istotne jest oddziaływanie profilaktyczne prowadzone na terenie szkoły.

Profilaktyka według Z. Gasia jest „kompleksową interwencją kompensującą niedostatki wychowania, która równolegle obejmuje trzy nurty:

- wspomaganie dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu”.

Ponadto współczesne podejście profilaktyki obejmuje trzy stopnie działań profilaktycznych:

Poniższy Program Profilaktyki Szkoły jest nakierowany na działania w zakresie profilaktyki pierwszego stopnia.

W celu podjęcia odpowiednich, dostosowanych do wieku uczniów oddziaływań profilaktycznych bardzo ważne jest poznanie prawidłowości rozwoju uczniów. Uczniowie w szkole podstawowej w klasach I - III są na etapie tak zwanego młodszego wieku szkolnego.

Młodszy wiek szkolny rozpoczyna się z chwilą wstąpienia dziecka do szkoły. Staje się ona potężnym czynnikiem rozwoju. Przekroczenie progu szkolnego to wielka zmiana w życiu dziecka. Ogromną trudność sprawia mu przejście z niczym nie ograniczonej zabawy dziecięcej do obowiązkowej i systematycznej nauki szkolnej. Choć nastroje dziecięce towarzyszące wstąpieniu do instytucji szkolnej są badania bardzo pozytywne (dziecko bardzo pociąga sam fakt rozpoczęcia nauki i posiadania przyborów szkolnych), łatwo mogą one ulec zmianie, gdyż dziecko może się zniechęcić ewentualnymi niepowodzeniami lub też podejściem nauczyciela. Dlatego niezmiernie ważne jest aby rozwój psychofizyczny rozpoczynających zmagania szkolne uczniów, przebiegał prawidłowo, bez żadnych zakłóceń i równomiernie we wszystkich sferach: fizycznej, emocjonalnej, społeczno-moralnej i umysłowej.

W przeciwieństwie do poprzedniego okresu, młodszy wiek szkolny charakteryzuje się wolniejszym tempem rozwoju fizycznego. Nadal natomiast dzieci są bardzo chłonne poznawczo, emocjonalnie i społecznie. Normy i zachowania, jakich się uczą, są ściśle zdeterminowane przez naśladowanie nauczycieli i rodziców, a w następstwie zdobytych doświadczeń pod koniec tego okresu wyraźnie się usamodzielniają.

Ten wiek często określa się też jako:

- wiek rozumu (duże tempo i możliwości w rozwoju, rozumienie otaczającego świata i jego zjawisk);
- wiek pamięci (łatwość w zapamiętywaniu nowych słów, liczb, nawyków ruchowych, zasad rozwiązywania zadań matematycznych, algorytmów czynności utrwalających się w zespoły społecznego zachowania);
- wiek społeczny (ujawnianie tendencji do uczestnictwa w życiu zbiorowym klasy szkolnej i grup rówieśniczych podczas zabaw podwórkowych oraz w spełnianiu ról społecznych na rzecz domu, szkoły, klasy);
- wiek aktywności (skłonność do ekspansji, do angażowania się w to, co dziecko aktualnie robi, oddawania się bez reszty zabawie, pracy, poznawaniu);
- wiek ekspansji (wyrażanie własnych przeżyć przez zabawę i twórczą działalność – rysowanie, malowanie, śpiew, taniec).

Młodszy wiek szkolny nie należy do okresów szczególnie burzliwych ani trudnych. Jednak stanowi ważne ogniwo w ogólnym rozwoju dziecka.

W oddziaływaniach profilaktycznych ważne jest położenie nacisku na promocje zdrowia, wzmacnianie czynników chroniących, do których należą właściwe relacje z rodziną i środowiskiem, dobre relacje z klasą, zaangażowanie w życie szkoły i działalność w organizacjach, motywacja do nauki, właściwa hierarchia wartości i postępowanie według niej, postawa asertywna, radzenie sobie ze stresem, a także dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo.

WYNIKI DIAGNOZY ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Szkolny Program Profilaktyki został oparty na dogłębnej diagnozie środowiska szkolnego. Badaniem ankietowym objęto nauczycieli, pracowników szkoły, a także rodziców. Diagnoza została przeprowadzona w 2014 roku.

Na podstawie wyników badań można stwierdzić, że 98 % dzieci według ich rodziców, w szkole czuje się bezpiecznie, 2 % rodziców nie posiada takiej informacji, nikt nie czuje się niebezpiecznie

Wyniki badań wskazują, że na terenie szkoły najczęściej występują takie zagrożenia jak: przemoc słowna (54%), przemoc fizyczna (13%), palenie papierosów (11%), a także próby szantażu (2%) oraz pobieranie haraczu (2%).

Według 54% rodziców w szkole nie ma miejsc mniej bezpiecznych, 44 % są takie miejsca, należą do nich: 30% - łazienka, 18% droga między szkołą a domem, 8% na korytarzu, 7% - szatnia w-f i szatnia, 5% przed szkołą, 3% przy sklepiu i w świetlicy, 2% w sali lekcyjnej, na boisku.

Według rodziców, ich dzieci w czasie wolnym najczęściej spotykają się z kolegami/koleżankami (64%), spędzają czas przed komputerem (59%) i telewizorem (46 %),
51 % czyta książki, słuchanie muzyki (23 %), 34 % zajmuje się swoim hobby .

W oddziaływaniach profilaktycznych należy położyć szczególny nacisk na przeciwdziałanie przemocy słownej, a także fizycznej, promocje pożytecznego spędzania wolnego czasu, oraz niepoduszczanie do sytuacji wymuszeń pieniężnych.

Ważne jest zwrócenie szczególnej uwagi na bezpieczeństwo uczniów w łazience, korytarzu, szatni w- f, świetlicy, boisku szkolnym.

CEL OGÓLNY

Wzmacnianie czynników chroniących uczniów przed zagrożeniami, a także zapewnienie uczniom warunków do optymalnego rozwoju organizmu i osobowości oraz kształtowanie odpowiedniej postawy wobec życia i ich zdrowia.

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

CZYNNIKI CHRONIĄCE PRZED ZAGROŻENIAMI

Cel	Zadania wychowawczy	Sposoby realizacji	Podmioty odpowiedzialne
1. Uczeń posiada więź i dobre relacje z rodzicami, środowiskiem rodzinnym	1. Uświadamianie rodzicom ich roli i wpływu na wychowanie dzieci 2. Dostarczenie rodzicom informacji na temat dzieci, ich rozwoju, potrzeb, a także zagrożeń współczesnego świata - pedagogizacja rodziców	1. Pogadanki na temat przyjaźni i roli rodziny w życiu człowieka. 2. Uroczystości szkolne i rodzinne (wykonywanie upominków, składanie życzeń, pisanie zaproszeń)	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny Psycholog szkolny Rodzice
2. Uczeń posiada dobre relacje z grupą rówieśniczą, swoją klasą i innymi uczniami w szkole	1. Budowanie dobrego i przyjaznego klimatu grupowego 2. Dbanie o poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów 3. Kształtowanie więzi emocjonalnej z klasą 4. Kształtowanie postawy koleżeńskiej, otwartości i pomocy innym 5. Uwrażliwianie na potrzeby i problemy innych uczniów	1. Zajęcia integracyjne w poszczególnych klasach 2. Uroczystości klasowe, wspólne wycieczki, imprezy 3. Pogadanki na temat przyjaźni 4. Zajęcia edukacyjne na temat agresji słownej i fizycznej	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny Psycholog szkolny
3. Uczeń jest zaangażowany w życie szkoły, w działalność różnych organizacji	1. Zachęcanie ucznia do czynnego udziału w życiu szkoły, uczestnictwa w różnego rodzaju organizacjach	1. Przygotowywanie różnych uroczystości klasowych. 2. Przynależność do organizacji szkolnych (chór, klub	Wychowawcy klas Nauczyciele Opiekunowie Organizacji Uczniowskich

		“Wiewiórka”, Zuchy, Koła zainteresowań, itp.)	
3. Uczeń jest zmotywowany do nauki, zna wartość nauki	1. Uświadamianie uczniom znaczenia nauki w życiu 2. Zachęcanie do wysiłku intelektualnego 3. Kształtowanie pozytywnych postaw do obowiązków szkolnych 4. Podkreślanie mocnych stron dziecka	1. Ocenianie uczniów 2. Organizowanie konkursów i nagroda za udział w nich 3. Praca dodatkowa i nagradzanie za udział.	Wychowawcy klas Nauczyciele
4. Uczeń posiada właściwą hierarchię wartości i postępuje według niej	1. Bycie wzorcem i autorytetem dla ucznia 2. Stwarzanie sytuacji, w których uczeń będzie mógł zastanowić się nad tym, co w życiu ważne 3. Kształtowanie postawy szacunku, tolerancji wobec innych, godności ludzkiej	1. Zajęcia uświadamiające uczniom różne wartości, którymi ludzie kierują się w życiu 2. Zajęcia, w których uczniowie będą mieli okazję zastanowić się nad tym, co w życiu ważne dla nich samych 3. Ocena zachowania ucznia	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny Psycholog szkolny Rodzice Pracownicy Szkoły
5. Uczeń potrafi odmówić – kształtowanie postawy asertywnej	1. Kształtowanie postawy asertywnej 2. Budowanie poczucia własnej wartości i kształtowanie właściwej samooceny	1. Prowadzenie zajęć na temat asertywności. 2. Zajęcia na temat “Poczucie własnej wartości” 3. Przydzielanie zadań i funkcji	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny Psycholog szkolny Rodzice Specjaliści
6. Uczeń zna sposoby radzenia sobie ze emocjami, w	1. Przekazanie informacji uczniom na temat sposobów radzenia sobie z emocjami	1. Rozpoznawanie i nazywanie uczuć – gry dramowe. 2. Dostosowanie wymagań	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny

sytuacjach trudnych wie, gdzie może szukać pomocy	2. Przekazanie informacji na temat organizacji, instytucji, osób świadczących pomoc w sytuacjach trudnych 3. Kształtowanie umiejętności zwracania się o pomoc w sytuacjach trudnych (otwartość)	do możliwości dziecka. 3. Rozmowa na temat organizacji, miejsc, w których można szukać pomocy w sytuacjach trudnych 4. Nauka sposobów radzenia sobie z emocjami (właściwa reakcja na sukces, umiejętne radzenie sobie z porażką).	Psycholog szkolny Rodzice
7. Uczeń jest świadomy konieczności dbania o własne zdrowie i życie. Zachowanie bezpieczeństwa w drodze do szkoły i z powrotem, podczas zajęć, na przerwach oraz w innych sytuacjach.	1. Uświadamianie uczniów wartości zdrowia i życia 2. Kształtowanie postawy dbania o własne zdrowie i życie 3. Kształtowanie nawyków żywieniowych	1. Zaznajomienie z regulaminem klasopracowni i zasadami BHP na zajęciach. 2. Rozmowy na temat znaczenia higieny osobistej i jamy ustnej 3. Spektakle profilaktyczne 4. Działalność szkolnego klubu "Wiewiórka" 5. Gazetki tematyczne, nauka piosenek, prace plastyczne, zajęcia praktyczne 6. Pogadanki na temat higienicznego i zdrowego trybu życia – planowanie zajęć w ciągu dnia 7. Realizacja programów profilaktycznych - Nie pal przy mnie proszę	Wychowawcy klas Nauczyciele Rodzice Opiekun szkolnego klubu "Wiewiórka" Pielęgniarka szkolna Pedagog

		- Owoce i warzywa w szkole - Szklanka mleka 8. Korygowanie postawy uczniów podczas zajęć 9. Pogadanka na temat zachowania bezpieczeństwa podczas pobytu w szkole, w drodze do szkoły, ze szkoły 10. Zorganizowanie spotkania z policjantem z Wydziału Ruchu Drogowego 11. Pogadanki na temat bezpiecznych zabaw. 12. Pogadanki na temat znaczenia ruchu w życiu człowieka 13. Gry i zabawy ruchowe. 14. Realizacja bloków tematycznych związanych z wychowaniem komunikacyjnym 15. Wycieczki i spacer	
8. Zapobieganie patologiom poprzez stosowanie wczesnej interwencji	1. Poznanie i zrozumienie sytuacji dziecka i jego problemów 2. Opieka nad dziećmi z problemami osobistymi, pomoc w ich rozwiązywaniu	1. Obserwacja dzieci 2. Rozmowy z dziećmi i rodzicami 3. Kierowanie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej 4. Otoczenie opieką	Wychowawcy klas Nauczyciele Rodzice Pedagog szkolny Psycholog szkolny

		psychologiczno – pedagogiczną uczniów, którzy znaleźli w sytuacjach trudnych	
--	--	---	--

EWALUACJA PROGRAMU

Program Profilaktyki poddawany jest ewaluacji w celu zweryfikowania konieczności dokonania zmian w danych obszarach i dostosowania do zmieniających się warunków i potrzeb środowiska szkolnego.

FORMY EWALUACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI:

- obserwacja (wychowawcy klas)
- ankiety dla uczniów
- ankiety dla rodziców
- wywiad (Dyrektor Szkoły, Rada Rodziców)
- rozmowy z uczniami
- rozmowy z rodzicami
- analiza dokumentów
- obserwacja i ocena zachowań

Zmiana Programu Wychowawczego: Przepisy końcowe

1. Zmiana Programu Profilaktyki odbywa się w trybie i na zasadach właściwych dla jego uchwalenia.
2. Uchwała nowelizująca wymienia uchylane, zmieniane lub uzupełniane przepisy i podaje nową ich treść.
3. Jeżeli liczba zmian w Programie jest znaczna, Przewodniczący Rady zleca opracowanie nowego tekstu, który następnie podlega zatwierdzeniu w formie Uchwały Rady Rodziców oraz Rady Pedagogicznej.
4. Program Profilaktyki uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.